

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету
Верховної Ради України з
питань соціальної
політики та захисту прав
ветеранів
Галині ТРЕТЬЯКОВІЙ**

**Щодо листа від 22 липня 2022 року
№ 04-30/12-2022/120253**

Шановна Галино Миколаївно!

Міністерством юстиції України у зв'язку з Вашим листом від 22 липня 2022 року № 04-30/12-2022/120253 розглянуто порівняльну таблицю до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (нова редакція) та інших законодавчих актів України» (реєстр. № 3663) (далі – проект Закону), і в межах компетенції повідомляється таке.

1. Пунктом 1 розділу I проекту Закону передбачається викласти у новій редакції Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі - запропонована редакція Закону), у статті 4 запропонованої редакції якого передбачити, що уповноваженим органом управління в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку (далі – уповноважений орган управління) є Пенсійний фонд України, діяльність якого спрямовується і координується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціальної політики, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, та його територіальні органи.

Правовий статус, порядок створення та діяльності уповноваженого органу управління визначається відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

При цьому пунктом 3 розділу I проекту Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 65868/8768-1-22/7.2.1 від 09.08.2022

Підписувач Малюська Денис Леонтійович

Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000E04446001CF87200

Дійсний з 25.02.2022 12:55:22 по 25.02.2023 18:55:22

та викласти, зокрема, частину першу статті 58 у новій редакції, встановивши, що Пенсійний фонд є органом, який здійснює керівництво та управління солідарною системою, загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та медичним страхуванням, провадить збір, акумуляцію та облік страхових внесків, призначає пенсії та підготовляє документи для її виплати, забезпечує своєчасне і в повному обсязі фінансування та виплату пенсій, допомоги на поховання, фінансування виплат за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, здійснює контроль за цільовим використанням коштів Пенсійного фонду, вирішує питання, пов'язані з веденням обліку пенсійних активів застрахованих осіб на накопичувальних пенсійних рахунках, здійснює адміністративне управління Накопичувальним фондом, соціальні та інші виплати, передбачені законодавством України, та інші функції, передбачені цим Законом, Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та статутом Пенсійного фонду.

Слід зазначити, що згідно з чинними положеннями абзаців першого та другого частини першої статті 58 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» Пенсійний фонд є органом, який здійснює керівництво та управління солідарною системою, провадить збір, акумуляцію та облік страхових внесків, призначає пенсії та підготовляє документи для її виплати, забезпечує своєчасне і в повному обсязі фінансування та виплату пенсій, допомоги на поховання, здійснює контроль за цільовим використанням коштів Пенсійного фонду, вирішує питання, пов'язані з веденням обліку пенсійних активів застрахованих осіб на накопичувальних пенсійних рахунках, здійснює адміністративне управління Накопичувальним фондом, соціальні та інші виплати, передбачені законодавством України, та інші функції, передбачені цим Законом і статутом Пенсійного фонду.

Пенсійний фонд є самоврядною неприбутковою організацією і здійснює свою діяльність на підставі статуту, який затверджується його правлінням (пунктом 1 розділу XV «Прикінцеві положення» цього Закону передбачено, зокрема, що абзац другий частини першої статті 58 набирає чинності після перетворення Пенсійного фонду України у неприбуткову самоврядну організацію).

При цьому звертаємо увагу, що відповідно до частин першої та четвертої статті 14 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування страхові фонди є органами, які здійснюють керівництво та управління за визначеними законом видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, провадять акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечують фінансування виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням та здійснюють інші функції згідно з затвердженими статутами.

Страхові фонди є некомерційними самоврядними організаціями.

Враховуючи наведене, проєкт Закону в цій частині потребує перегляду.

2. Згідно з підпунктом 3 частини першої статті 29 запропонованої редакції Закону страхуванню від нещасного випадку підлягають особи, які утримуються у кримінально-виконавчих установах та залучаються до трудової діяльності на виробництві цих установ або на інших підприємствах за спеціальними договорами.

Також підпунктом 1 частини першої зазначеної статті запропонованої редакції Закону страхуванню від нещасного випадку підлягають особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту), гігконтракту, іншого цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності та господарювання, зокрема які є резидентами Дія Сіті, у тому числі в іноземних дипломатичних та консульських установах, інших представництвах нерезидентів, або у фізичних осіб, а також обрані на виборні посади в органах державної влади, органах місцевого самоврядування та в інших органах, фізичні особи - підприємці, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, члени фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню від нещасного випадку на інших підставах.

Слід зазначити, що відповідно до частини першої статті 60 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України) засуджені до обмеження волі залучаються до суспільно корисної оплачуваної праці за строковим трудовим договором, як правило, на виробництві виправних центрів, а також на договірній основі на підприємствах, в установах чи організаціях усіх форм власності за умови забезпечення належного нагляду за їхньою поведінкою.

Також відповідно до частини першої статті 118 КВК України засуджені до позбавлення волі мають право працювати. Праця здійснюється на добровільній основі на підставі договору цивільно-правового характеру або трудового договору, який укладається між засудженим та фізичною особою - підприємцем або юридичною особою, для яких засуджені здійснюють виконання робіт чи надання послуг.

Таким чином, засуджені, які відбувають покарання в установах виконання покарань та працюють на підставі договору цивільно-правового характеру або трудового договору, підпадають під дію підпункту 1 частини першої статті 29 запропонованої редакції Закону.

Враховуючи викладене, підпункт 3 частини першої статті 29 запропонованої редакції Закону слід виключити.

3. Частиною другою статті 36 запропонованої редакції Закону передбачається встановити, що у разі стійкої втрати професійної працездатності, встановленої МСЕК, уповноважений орган управління проводить одноразову страхову виплату потерпілому, розмір якої визначається відповідно до ступеня втрати професійної працездатності, *виходячи з*

розрахунку 7 мінімальних зарплат, встановлених законом на день настання права потерпілого на страхову виплату.

У разі якщо при подальших обстеженнях МСЕК потерпілому встановлено інший, вищий ступінь втрати стійкої професійної працездатності з урахуванням іншої професійної хвороби або іншого каліцтва, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, йому провадиться одноразова виплата, розмір якої визначається відповідно до відсотка, на який збільшено ступінь втрати працездатності, щодо попереднього обстеження МСЕК, *виходячи з розрахунку 7 мінімальних зарплат*, встановлених законом на день настання права потерпілого на страхову виплату.

До запропонованого слід зауважити, що згідно з пунктом 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 06 грудня 2016 року № 1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (далі – Закон № 1774-VIII), який набрав чинності 01 січня 2017 року, *мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників та інших виплат*.

До внесення змін до законів України щодо незастосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини вона застосовується у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року, починаючи з 1 січня 2017 року.

Згідно з пунктом 9 цього розділу Закону № 1774-VIII до приведення законодавчих актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Враховуючи наведене, проект Закону в цій частині потребує перегляду.

4. Підпунктом 2 пункту 4 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» запропонованої редакції Закону пропонується *затвердити до 1 жовтня 2022 року порядок припинення Фонду соціального страхування України та заходів, пов'язаних з припиненням Фонду соціального страхування України та робочих органів його виконавчої дирекції, та передачею Пенсійному фонду України всіх прав, обов'язків та майна*.

Пунктом 12 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» запропонованої редакції Закону встановлюється, що *припинення управлінь виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України, що знаходяться на тимчасово окупованих територіях або на яких проводяться бойові дії, здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, після прийняття ним відповідного рішення*.

Слід зазначити, що на сьогодні порядок припинення юридичних осіб врегульовано кодексами та законами України, зокрема Цивільним кодексом України, Податковим кодексом України, законами України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських

формувань», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та іншими.

Загальний порядок припинення юридичної особи, тобто перелік дій та заходів, які має здійснити комісія з припинення юридичної особи, встановлений статтями 104 – 112 Цивільного кодексу України. До таких дій, зокрема, належить вжиття заходів щодо інвентаризації майна юридичної особи, що припиняється, а також майна її філій та представництв; своєчасне надання органам доходів і зборів та Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування документів юридичної особи (її філій, представництв), у тому числі первинних документів, реєстрів бухгалтерського та податкового обліку для проведення перевірок та визначення наявності або відсутності заборгованості із сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування тощо.

Перелік документів, який заявник має подати державному реєстратору для державної реєстрації припинення юридичної особи, встановлений статтею 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

Відповідно до статті 28 зазначеного Закону державна реєстрація припинення юридичної особи проводиться, зокрема, за умови:

отримання відомостей про відсутність заборгованості зі сплати податків і зборів та відомостей про відсутність заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄСВ);

отримання відомостей про відсутність заборгованості зі сплати страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування.

Так, статтею 5 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» встановлено, що зняття з обліку платників ЄСВ здійснюється податковими органами, у тому числі після проведення передбачених законодавством перевірок платників та проведення остаточного розрахунку.

Відповідно до підпункту 78.1.7 пункту 78.1 статті 78 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) якщо розпочато процедуру реорганізації юридичної особи (крім перетворення), припинення юридичної особи, контролюючим органом приймається рішення про проведення документальної позапланової перевірки платника податків, який перебуває на обліку в такому органі. При цьому необхідно враховувати особливості, які встановлені ПКУ на період дії правового режиму воєнного стану.

Крім того, одним із заходів в процесі припинення юридичної особи є вивільнення працівників відповідно до законодавства про працю.

Ураховуючи викладене вище, порядок припинення юридичної особи, у тому числі проведення контролюючими органами перевірок та вивільнення

працівників юридичної особи, що припиняється, врегульовано кодексами та законами України.

Крім того, порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів встановлений Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 року № 879, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2014 року за № 1365/26142 (далі – Положення).

Пунктом 2 розділу I Положення встановлено, що це Положення застосовується юридичними особами, створеними відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності (далі – підприємства).

Відповідно до пункту 7 розділу I Положення проведення інвентаризації є обов'язковим, зокрема, у разі припинення підприємства.

При цьому, пункту 8 розділу I Положення встановлено, що підприємства, що знаходяться на тимчасово окупованій території та/або на території проведення антитерористичної операції (або їх структурні підрозділи (відокремлене майно) перебувають на зазначених територіях), проводять інвентаризацію у випадках, обов'язкових для її проведення, тоді, коли стане можливим забезпечити безпечний та безперешкодний доступ уповноважених осіб до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, в яких відображені зобов'язання та власний капітал цих підприємств.

Зазначені підприємства зобов'язані провести інвентаризацію станом на 01 число місяця, що настає за місяцем, у якому зникли перешкоди доступу до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, та відобразити результати інвентаризації в бухгалтерському обліку відповідного звітного періоду.

Отже, враховуючи те, що на сьогодні всі процеси щодо порядку припинення юридичних осіб врегульованні кодексами та законами України, тому надання повноваження Кабінету Міністрів України визначати певні особливості не вирішить поставлених завдань в ситуації, яка склалась для юридичних осіб, що знаходяться на тимчасово окупованих територіях або на яких проводяться бойові дії.

Довідково повідомляємо, що аналогічні норми вже закріплені у Законі України від 06 грудня 2016 року № 1774 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» відповідно до якого Закони України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» та «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» доповнено положеннями щодо врегулювання Кабінетом Міністрів України особливостей припинення юридичних осіб, що знаходяться

на тимчасово окупованій території та території проведення антитерористичної операції.

Станом на сьогодні зазначені норми щодо визначення Кабінетом Міністрів України особливостей припинення юридичних осіб на вказаних територіях не реалізовані, оскільки ключові процедури, які пов'язані з припиненням юридичних осіб, врегульовані кодексами та законами України, а тому вони не можуть бути врегульовані актом Кабінету Міністрів України.

З огляду на зазначене, підпункт 2 пункту 4 та пункт 12 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» запропонованої редакції Закону потребують виключення.

З повагою

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА